

Ympäristöministeriö

PL 35

00023 Valtioneuvosto

Viite Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta

Asia **LAUSUNTO**

Osa nitraattidirektiivistä kuuluu EU:n maataloustukien ns. täydentävien ehtojen lakisääteisiin hoitovaatimuksiin ja sitä valvotaan osana täydentävien ehtojen valvontaa. ELY-keskus täydentävien ehtojen toimeenpanevana tahona toivoo, että täydentävien ehtojen vaatimuksiin liittyvät kohdat asetuksessa kirjoitetaan yhdessä maataloushallinnon edustajien kanssa, jotta täydentävät ehdot voidaan valvoa komission hyväksymällä tavalla. Nitraattiasetus ja maatalouden tukijärjestelmät on saatava täydentämään toisiaan. Täytäntöönpano on muuten vaikeaa.

ELY-keskus toteaa, että asetuksen valmistelussa tulee huomioida, että HE:ssä 84/1999 (koskien ympäristönsuojelulakia) on edellytetty vesiensuojelutoimien yksityiskohtaisia määräyksiä laadittaessa otettavaksi huomioon maatalouden ympäristötukijärjestelmä ja kuinka sen avulla voidaan edistää ympäristönsuojelua vapaaehtoisin toimin.

Asetuksen soveltamisalan laajentaminen nitraattien vesien pääsyn estämisestä ilmapäästöjen ja fosforin käytön säätelyyn on perusteltua ympäristönsuojelun näkökulmasta. Eri asioiden säätelyn lisääminen yhteen asetukseen on toisaalta tehnyt sen sisällöstä vaikeaselkoisempaa. Olisi ehkä mahdollista siirtää osa sijoittamista, rakenteita ja varastointia koskevasta sisällöstä ympäristönsuojelulain valmistelun yhteydessä laadittaviin eläinsuojien lupamenettelyä koskeviin asetuksiin. Lisäksi pelkästään lantaa koskevat määräykset pitäisi tuoda paremmin esille.

2§

Asetusta sovelletaan maa- ja puutarhatalouden harjoittamisessa, mutta viherrakentamista ei tällä asetuksella säädellä. Tämä puute antaa mahdollisuuden lannan käyttöön lannoitevalmisteenä viherrakennuskohteille. Lannoitevalmistelaki ei aseta lannoitevalmistelle tätä asetusta vastaavia lannoitusrajoituksia ja tästä aiheutuu lannan ravinteiden ylikäyttöä.

3§

Määritelmiin on tarpeen lisätä orgaanisen lannoitevalmisteen lisäksi lannoitevalmisteen määritelmä. Kelluvan katteen määritelmästä on harkittava poistettavaksi naud

lietelannan kuorettuma, koska kuorettuman kyky estää ilmapäästöjä riippuu merkittävästi eläintyyppistä ja tuotantotavoista.

Pohjavesialueen määritelmä antaa sellaisen käsityksen, että toiminnanharjoittajan pitäisi itse osata määritellä tuo raja.

4 §

Maatalouselinkeinon kannalta eläinsuojien ja rakennelmien sijoittamista koskevat erityisvaatimukset saattavat olla ongelmallisia erityisesti laajennushankkeissa.

5§

Lantalan vaatiminen vastaanottavalta tilalta saattaa jopa supistaa kokonaislannan levitysalaa. Työteknisistä syistä lanta usein levitetään lähelle lantala.

Pykälän mukaan lannan varastointi pellolla levitystä odottamassa kuukauden ajan ennen kylvöä olisi sallittua. Aikarajaa on kuitenkin vaikea valvoa.

3. momentissa puhutaan tiivisrakenteisesta alustasta. Termi pitäisi määritellä tai muuttaa tiivispohjaiseksi.

6 §

Onko lantaa vastaanottavalla tilalla mahdollista toimia pykälän 8 mukaan eli noudattaa ohjetta kuivalannan varastoinnista poikkeustilanteissa?

7 §

Kattamisvaatimus aiheuttaa kustannuksia maataloille.

8§

Kuivalannan varastointi poikkeustilanteessa sekä lannanlevitys pellolle (10 §) aikarajat tulee sovittaa yhteen. Yhtenäiset aikarajat helpottavat valvontaa ja ovat toimijalle helpompia muistaa.

10§

Nitraattiasetuksessa säädettävät lannan ja typpilannoitteiden käyttömäärät ja -tavat on sovitettava yhteen valmisteilla olevan ympäristökorvauksen ehtojen kanssa. Pykälässä 10 mainitaan viljavuusluokat ja pykälässä 11 maalajitiedot, tämä tulee yhtenäistää määriteltäessä lannoitteiden enimmäiskäyttömääriä.

Lannoitusrajat vesistöjen lähellä ja kaltevilla pellon osilla tulee määritellä yhteneväisesti maatalouden tukijärjestelmien kanssa. Yhtenäiset määritelmät helpottavat valvontaa ja ovat toimijalle helpompia muistaa.

Valvonnan kannalta vaikeita asioita ovat:

- lannoitus viisi metriä lähempänä vesistöä
- seuraavat viisi metriä, jos kaltevuus yli 2 %
- pellon kaltevien osien pintalevityksen rajoitukset
- kaivojen suojavaikykkeet

Syksyisen lannanlevityksen aikarajoihin olisi tarpeen saada harkinnanvaraista joustoa.

Syyslannoituksen alkamisajankohta olisi parempi mainita pykälässä kuin taulukossa.

Koska pohjavesialueet eivät ole tarkkarajaisia eivätkä noudata lohkorajoja, on pohjavesialueiden lannoitusrajoitusta (-10 %) vaikea valvoa.

6. momentissa pitäisi vielä harkita voisiko pellon kaltevuuteen liittyvät rajoitukset säätää koskemaan vain vesistöön rajoittuvia peltoja, koska vesistövaikutukset vesistöihin rajoittumattomilla pellonosilla ovat pienempiä ja vesistöön kytkeytyminen parantaisi paikkatietomuotoisen kaltevuusaineiston luotettavuutta kaltevien pellon osien määrittelyssä.

Korjaus 8. momenttiin: Tätä pykälää noudatetaan myös käytettäessä 6§:n 3 momentissa mainittuja säilörehun puristenesteitä ja jaloittelualueiden valumavesiä lannoitteena.

12§

Fosforilannoituksen valvonta ei kuulu täydentävien ehtojen valvontaan. Käytännössä tämä tarkoittanee sitä, että nitraattiasetuksen noudattamisen valvontavastuu fosforin käytön osalta tulisi ELY-keskusten ympäristövastuualueiden tehtäväksi. Nykyisessä toimintamenomäärärahatilanteessa ei voida ajatella, että tällainen kovasti työllistävä uusi tehtävä osoitettaisiin ELY-keskuksille ilman siihen tarvittavia uusia voimavaroja.

Kokonaisfosforin enimmäismäärään kuuluu analysoitu liukoinen fosfori. Esimerkiksi osassa lannoitevalmisteita liukoisen fosforin osuus kokonaisfosforista on pieni, joten pykälässä asetetut enimmäismäärät ja viiden vuoden tasausjakso eivät rajoita mitenkään fosforin käyttöä. Fosforin enimmäismäärät tulee asettaa siten, että ne rajoittavat kaikkia lannoitteita samalla tavalla.

13§

Lannan ravinnepitoisuuksien määrittelyssä valvonnan näkökulmasta pitäisi olla mahdollista käyttää edelleen joko lanta-analyysiä tai lannan taulukkoarvoja, koska keskiarvojen laskeminen lisää työtä niin viljelijälle kuin valvonnallekin.

Analysoidaanko kokonaisfosfori vai liukoinen fosfori? 12 § puhutaan molemmista. Lause "Lannoitus suunnitellaan lanta-analyysin ja liitteessä 2 esitettyjen ohjearvojen keskiarvojen perusteella" edellyttää vielä lisäyksen niiden eläinten osalta, joille ei taulukossa ole ohjearvoa sekä erilaisten lantaseosten osalta. Näillä siis lannoitus suunnitellaan pelkästään lanta-analyysin tulosten perusteella.

14§

Viekö vaatimus kasvulohkokohtaisesta kirjanpidosta korvausperusteita ympäristökorvausjärjestelmältä?

Tarvitaanko kirjanpitoa kokonaisfosforista vai liukoisesta fosforista? 12 § puhutaan molemmista.

16§

Tiedotuksen, koulutuksen ja neuvonnan onnistumiseksi sekä täydentävien ehtojen valvontaohjeistuksen sovittamiseksi yhteen EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen kanssa uusien määräysten olisi tultava voimaan vasta 1.4.2015.

Ylijohtaja

Risto Timonen

Johtaja

Risto Skyttä